

Summary

S.I. Siutkin. **Formation of New Recreational Needs of the Population.**

The topical problems of research methodology of modern recreational geography and its interdisciplinary connections are considered; different approaches to assessment of the recreational needs of the population etc. are compared in the article. Particular attention is paid to the socio-economic assessment of the role of recreation as a form of goods and services consumption, leading to the formation of a whole sphere of economic activity, increasing the range of products of traditional industries and agriculture.

Key words: recreational geography, recreational needs, recreational services, industrial tourism.

УДК 911.3 : 796.5 (477.52)

Л.М. Колесник

РОЗВИТОК ЕКОТУРИЗМУ У КРАСНОПІЛЬСЬКОМУ РАЙОНІ З ВИКОРИСТАННЯМ ПРИРОДНО-ЗАПОВІДНОГО ФОНДУ

У статті розглядаються актуальні питання та перспективи розвитку екологічного туризму з використанням природно-заповідного фонду. Охарактеризовано новий вид туристичної діяльності – екотуризм. Стаття містить корисну інформацію про об'єкти природно-заповідного фонду Краснопільського району.

Ключові слова: природно-заповідний фонд, Краснопільський район, екотуризм.

Постановка проблеми. На сучасному етапі соціально-економічного розвитку України з'являється новий вид туристичної діяльності – екотуризм. Це ідеальний варіант для тих, хто хоче відпочити на природі, в затишному мальовничому куточку та зануритися в атмосферу українського села. Численні опитування туристів свідчать, що серед провідних мотивів туристських подорожей на першому плані – прагнення людей до спілкування з природою. Сьогодні в багатьох країнах, а особливо в економічно розвинутих, екологічному туризму приділяється все більше уваги. Запровадження екотуризму сприяє збереженню природної, культурної спадщини (як ресурсного потенціалу розвитку туризму) та формуванню екологічної культури безпосередніх учасників екотурів (особливо молоді) і місцевого населення, що залучається до сфери обслуговування екотуристів.

Краснопільський район – це унікальний у природному відношенні куточок України. Район має величезний невикористаний історико-культурний потенціал для розвитку туризму. Необмежені рекреаційні можливості Краснопільщини, враховуючи її екологічну незабрудненість, мальовничість пейзажів, сприятливі кліматичні умови, лісові масиви, здатні задовольнити будь-які смаки туристів, а природні заповідники, заказники, урочища, створюють умови для

розвитку з багаторічною перспективою спеціальних видів туризму, кінних і пішохідних маршрутів, різноманітних за часом і протяжністю. Раніше наукові дослідження природничого напрямку на території Краснопільського району не проводилися, це й стало причиною дослідження.

Метою статті є розгляд розвитку екотуризму на територіях та об'єктах природно-заповідного фонду (далі – ПЗФ) Краснопільщини.

Виклад основного матеріалу дослідження. Екологічний туризм – це відпочинок у рекреаційно-привабливих регіонах, які практично не зазнали змін внаслідок людської діяльності та зберегли традиційний побут місцевого населення [1]. У найбільш загальному розумінні, екологічний туризм є формою активного відпочинку з екологічно значущим наповненням та являє собою особливий інтегруючий напрямок рекреаційної діяльності людей. Туристи отримують від спілкування з природою певний фізичний, психологічний, інтелектуальний та емоційний запас міцності та здоров'я, а природа при цьому зазнає мінімальних зворотних впливів і втрат, натомість місцеві мешканці отримують соціальні та економічні стимули до збереження природи та традиційного природокористування.

На сьогоднішній день об'єкти ПЗФ отримали право на організацію туристично-рекреаційної діяльності. Така діяльність має регулюватися положенням про рекреаційну діяльність у межах територій та об'єктів ПЗФ України, проект якого розроблено з метою організації рекреаційної діяльності в природних умовах з додержанням режиму діяльності установ даного фонду [1].

Відповідно до статті 9 Закону України «Про природно-заповідний фонд України», одним із видів використання територій та об'єктів ПЗФ є їх використання в оздоровчих та інших рекреаційних цілях. Моделлю збалансованого використання природних рекреаційних ресурсів як важливого принципу розвитку держави може бути один з різновидів туризму, тобто екотуризм, який орієнтований на збереження природного середовища [3].

До установ ПЗФ України, які організовують і здійснюють рекреаційну діяльність, належать: національні природні парки (НПП); біосферні заповідники; регіональні ландшафтні парки (РЛП); парки-пам'ятки садово-паркового мистецтва; ботанічні сади; зоопарки; дендропарки.

ПЗФ Краснопільщини представлений унікальними, добре збереженими типовими природними територіями та цікавими рукотворними об'єктами. Площа ПЗФ Краснопільського району становить 1848,9 га (1,4% від загальної площі району), всього під охороною знаходиться 10 об'єктів, які охороняються як національне надбання і є складовою частиною світової системи природних

територій та об'єктів, що перебувають під особливою охороною, їхній перелік наводиться нижче [2]. (рис. 1, табл. 1)

Рис. 1. Території та об'єкти природно-заповідного фонду
Краснопільського району

Таблиця 1.

Об'єкти природно-заповідного фонду Краснопільського району

№ на карті	Назва	Категорія	Ранг	Тип	Площа (га)	Розташування
1	Миропільський	зак-к	місц.	гідр.	1304,8	на тер. Миропільської та Запільської с/р
2	Олександрійський	зак-к	місц.	гідр.	87,0	на тер. Миропільської с/р
3	Дернівський	зак-к	місц.	гідр.	337,6	На території Бранцівської та Хмельівської с/р
4	Захаревська дача	зап. ур.	-	-	34,0	Сироватське л-во, кв. 60, виділи 3, 9, 17
5	Глибнянське	зап. ур.	-	-	51,3	Велико-Сироватське л-во, кв. 74, виділ 1
6	Ділянка лісу під Краснопіллям	зап. ур.	-	-	18,0	Краснопільське л-во, кв. 90, виділ 23
7	Ділянка лісу-1	зап. ур.	-	-	3,3	Краснопільське л-во, кв. 74, виділи 3, 8
8	Ділянка лісу-2	зап. ур.	-	-	4,9	Краснопільське л-во, кв. 60, виділ 4
9	Великобобрицький	парк-пам. сад-парк. м-ва.	-	-	8,0	с. Великий Бобрик
10	Урочище «Образ»	зак-к	міс	ланд.	23,8	На 6 км на схід від околиці села Великий Бобрик, в кв. 37 лісового масиву Великобобрицького лісництва

Найбільш цінними серед них є Миропільський заказник 1304,8 га розташований в заплаві Псла на земельних угіддях Миропільської та Запільської сільських рад Краснопільського району. Найбільшу площу його території займають луки. Для території заказника характерне близьке до поверхні залягання крейди – крейдяні відслонення.

Олександрійський гідрологічний заказник площа – 87 га. Він розташований на землях Миропільської сільської ради. Територія заказника знаходиться в заплаві р. Псел, між селами Олександрія та Запілья. Заказник було створено з метою збереження від небажаних змін та деградацій лучно-водно-болотного і лісового природних комплексів заплави р. Псел з притаманним йому рослинним і тваринним світом. На території заказника в минулому проводилось промислове добування торфу, цінної корисної копалини, яка використовувалася як вид місцевого палива, яке мало великий попит серед населення, а також як добриво яке вивозилося на поля не лише місцевих колгоспів для підвищення родючості [2].

Важливим є питання просування в Краснопільському районі самої ідеї екотуризму в цілому. Насамперед варто активізувати діяльність місцевої влади у підтримці цілей екотуризму. Адже кожний місцевий чиновник має зрозуміти, що туризм – це додаткові гроші й поліпшення інфраструктури району, створення нових робочих місць. Саме місцева влада може клопотати про забезпечення податкових пільг та дотацій з місцевих бюджетів особам, які беруть участь у наданні туристичних послуг. Органи місцевого самоврядування повинні створювати позитивне ставлення до цього виду відпочинку.

Висновки. Розвиток екотуризму на території Краснопільського району сприятиме вирішенню наступних завдань: розвитку підприємницької діяльності, що дає додаткові прибутки та підвищує рівень зайнятості членів сільських родин, залученню туристів, екологічному вихованню, облаштуванню сільських осель і благоустрою сільської місцевості, що слугуватиме додатковими джерелами наповнення місцевих бюджетів.

Література

1. Воробйова О.А. Проблеми природокористування та сталого розвитку в рекреаційно-туристичній сфері: монографія / О.А.Воробйова, І.М.Дишловий, С.К.Харічков. – Одеса: ШПРЕЕД НАН Україн, 2009. – 374 с.
2. Офіційний сайт Краснопільської міської ради [електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://krasrada.sumy.ua/>
3. Проект положення про рекреаційну діяльність у межах територій та об'єктів природно-заповідного фонду України // Офіційний сайт Міністерства охорони навколишнього природного середовища України [електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.menr.gov.ua/cgi-bin/go?node-3984>

Summary

L. M. Kolesnyk. **The Development of Ecotourism in Krasnopillya District With Used of Natural Reserve Fund.**

The article discusses the prospects of tourism development using natural-reserve fund. It discusses a new kind of tourism activity – ecotourism. It contains cognitive information on objects the natural-reserve fund in Krasnopillya district.

Key words: *natural-reserve fund, recreational needs, Krasnopillya district, ecotourism.*

UDC 338.48 (476.7)

A.V. Shadrakou, I.N. Sharukho

REGIONAL ASPECTS OF AGROECOTOURISM DEVELOPMENT IN BREST REGION

The main purpose of the article is to study territorial characteristics of conditions and factors for agroecotourism development in Brest region on the basis of first appeared statistics indicators which reflect functionality of agroecofarmsteads from a perspective of administrative districts. The received scientific results are new as the main used indicators of agroecotourism development in view of administrative districts haven't been published before. The received data of the territorial organization of agro tourism can be used for the planning of the net of agroecofarmsteads well as for the development of tourism in the regions of Belarus in general.

Keywords: *Agroecotourism, spatial characteristics, rural tourism, innovative agroecofarmsteads.*

Introduction. Tourism is one of the most important spheres of modern economy. This kind of activity aims meeting the needs of people in knowing history, culture, traditional and religious values of various countries and their peoples.

In different countries and regions tourism becomes an important activity and exerts wholesome influence on the development of other economy sectors, including hotel industry, transport and communications, building industry, agriculture, retail sales, manufacture and selling souvenirs and others. It is the catalyst of their development.

Belarus agro tourism attracts tourists with its traditions, housing decor in ethno style, the opportunity of fishing and hunting in Belarusian forests, national cuisine, silence and pure air. All these make conditions which with the correct approach could be used for the development of agroecotourism and get economic profit of it (Borzdova, Ustyushenko, 2013, p. 460-465).

Agricultural tourism (agro tourism, “green tourism”) is a broad notion and there is no generally accepted definition yet. From geographic point of view this is tourism outside the city limits at the territory of underpopulation. From the point of tourism product this is a set of various services from accommodation in a country